V Rakousku jeví se větší výnos při dani z piva o 2,227.000 zl., při dávce z cukru o 4,848.000 zl., naproti tomu úbytek zjištěn při dávce z lihovin o 762.805 zl., při spotřební dani z olejů minerálních o 104.775 zl., při správních příjmech o 663.668 zl.

V Uhrách jeví se větší příjem při dávce z cukru o 104.558 zl., při příjmech správních o 622.864 zl.; naproti tomu shledán úbytek při dávce z lihovin okrouhle o 4,900.000 zl., při dani z piva o 241.466 zl.

V Bosně stoupl výnos daně z piva o 19.946 zl., dávka z cukru o 42.615 zl., daň z olejů minerálních o 294.192 zl.; naproti tomu klesla dávka z lihovin o 64.159 zl.

Potraviny. (Dodatek ku čl. Falšování potravin.)

Ku provedení zákona o obchodu potravinami a některými užitnými předměty ze dne 16. ledna 1896 č. 86 ř. z. vydána byla následující nařízení:

I. Nařízením min. vnitra a spravedl. ze dne 13. října 1897 č. 234 ř. z. oznámeny byly zákonné předpisy vydané před platností tohoto zákona a předpisy vydané od příslušného nejvyššího úřadu správního a všeobecně vyhlášené, kteréž nadále potrvávají v platnosti, a to:

1. Nařízení ze dne 1. května 1866 č. 54 ř. z. o upotřebení jedovatých barev a příprav zdraví škodících při různých potřebách a o prodeji těchto věcí.

2. Nařízení ze dne 1. března 1886 č. 34 ř. z. o upotřebení barviv zrobených z anilinu nebo jinakých součástek dehtu při přípravě potravin.

3. Nařízení ze dne 10. srpna 1892 č. 134 ř. z. týkající se zákazu dovozu vín barvených dehtovými barvivy.

4. Nařízení ze dne 25. srpna 1895 č. 136 ř. z. o doplnění ustanovení cit. nař. ze dne 10. srpna 1892 č. 134 ř. z.

5. Nařízení ze dne 19. září 1895 č. 147 ř. z. o upotřebení určitých dehtových barev při barvení zboží cukrářského, jakož i likérů (lihovin) o sobě bezbarvých, avšak obyčejně uměle zbarvených (fuksín, roscellin, bordeaux, ponceau, eosín, erithrosín, floxín, modř alizarinová, anilinová, vodní, indulní, tropaeolní 000 (oranžová I.), fialový methyl, zeleň malachitová). Naznačených dehtových barev užívaných k barvení cukrovin a likérů o sobě bezbarvých, avšak obyčejně uměle zbarvených lze k tomuto účelu užiti jen tehdy, když přicházejí do obchodu v původním obalu továren, kde se vyrábějí. Na obalu balíku musí být udána způsobilost dehtového barviva k naznačenému účelu a nadto musí být každý balík opatřen pečetí nebo známkou továrníka, dále jest udati datum osvědčení některého vyššího chemického ústavu, kterýmž zjištěna jest čistota tovaru prostého každé přimíseniny zdraví škodlivé a to na základě pokusného chemického vyšetření, které dlužno aspoň jednou v roce opětovati.

6. Nařízením ze dne 22. ledna 1896 č. 22 ř. z. doplněno bylo naříz. ze dne 19. září 1895 č. 147 o upotřebení nejedovatých barev dehtových ještě potud, že připuštěno bylo k barvení cukrovin a likérů o sobě bezbarvých, avšak obyčejně uměle zbarvených, dehtové barvivo zvané žluť naftolová (sůl sodnatá dinitro-α-nafto-sulfokyseliny).

7. V platnosti trvá dále nař. ze dne 2. června 1877 č. 43 ř. z. o upotřebení barevného papíru k zaobalování zavařenin, surovin kávových a jinakých potravin. K zaobalování rozmanitých zavařenin, cukrovin, surovin kávových a jinakých potravin smí se užívati jen obyčejného bílého papíru

nebo částečně zbarveného; užívati jinakých barevných papírů lze jen jako druhého vnějšího obalu, a i tu jen při takových potravinách, které zůstávají při uschování suchými, nevlhnou, se nerozplývají a tím nelepí na obal a neprosakují jím.

Rovněž trvá v platnosti nař. ze dne 20. listopadu 1877 č. 105 ř. z., jímž bylo vydáno jakési vysvětlení k nař. ze dne 2. června 1877 č. 43 ř. z. o užívání barevných papírů k zabalování potravin.

8. Nař. ze dne 30. listopadu 1894 č. 221 ř. z. o zápovědi dovozu, živnostenské výroby, vyrábění a přidávání t. zv. sesilujících trestí (essencí) do pálených lihových nápojů.

9. Nařízením ze dne 13. října 1897 č. 235 ř. z. vydána byla ustanovení o výrobě a úpravě náčiní k jídlu a pití, dále náčiní a nářadí určených k uschování potravin nebo k užívání při nich, jakož i o obchodu s věcmi těmi. Nejdůležitější ustanovení jsou asi tato:

1. Náčiní nesmí býti zhotoveno z olova a na vnitřní straně (a uvnitř) nesmí býti pocínováno cínem obsahujícím olovo.

2. Nesmí se užívati:

a) k obalování potravin, tabáku kuřavého a šňupavého listů kovových, které obsahují ve 100 dílech váhy více než 1 díl váhy olova;

b) nesmí se užívati olovnatých pilin k čistění nádob, v nichž uschovávají se nápoje;

c) mlýnských kamenů k výrobě potravin, jestliže při zřízení kamenů těch užito bylo olova nebo olovnatých látek na třecí (mlecí) ploše;

d) olovnatého kaučuku ku zhotovování nádob k pití a hraček.

3. Náčiní a nádob z mědi nebo mosazi smí se užiti ku přípravě potravin jen tehdy, jsou-li na vnitřní straně pocínovány cínem prostým olova. Pocínování dlužno bezvadně upraviti a udržovati, pokud se týká, v čas obnoviti; avšak užívati se smí necínovaných váh z mosazi ku přípravě potravin a při obchodování nimi; leč náležitou péči věnovati dlužno čistotě takovýchto váh.

4. Vinného listí anebo jinakých listů bylinných nesmí se užiti k zaobalení potravin, jsou-li listy ony poškozeny roztokem skalice měďnaté nebo znečištěny jinakým způsobem zdraví škodlivým.

5. Kuchařského náčiní z technicky čistého niklu užívati jest dovoleno.

6. Naproti tomu není dovoleno užívati náčiní a nádobí z cinku ku přípravě neb uschování potravin nebo k jinakému účelu, kde nádoby takové přijdou ve styk s potravinami.

III. Nařízením ze dne 13. října 1897 č. 236 ř. z. o živnostenské výrobě sodovky, jímž zrušeno bylo nař. min. ze dne 11. července 1888 č. 120 ř. z., nařízeno bylo k zamezení nemocí (poškození zdraví) požíváním sodovky po živnostensku vyrobené podstatně toto:

1. Ku přípravě sodovky smí se užívati jen takové vody, která vedle vyšetření chemického, pokud úřad toho potřebu shledává, též podle bakteriologického vyšetření uznána byla za úplně způsobilou k lidskému používání. Pramen, odkud se voda odbírá, jest chrániti před znečistěním a při odebírání vody šetřiti nejpřísnější čistoty. Kyselina uhličitá, jež se potřebuje, musí býti prosta znečistění zdraví škodlivých a i jinakých závad požívání i chuti se příčících.

2. Sodovku vyráběti lze jen v takových místnostech, které se k tomu hodí čistotou svou i čistotou přístrojů a nádob určených ku výrobě.

3. Měděná míchadla a mísidla dlužno pocínovati cínem prostým olova.

4. V nádobě míchací nesmí se chovati sodovka v zásobě.

5. Kovové hlavičky zřízené k uzavírání lahví smí býti pocínovány vrstvou obsahující nanejvýš 10% olova. Rourka v láhvi, kterou voda vytéká, musí býti ze skla.

6. Výrobci sodovky mají dbáti o čistotu lahví na sodovku; usadí-li se na dně neb na stěnách lahví nějaká nečistota, jsou takové lahve z prodeje vyloučeny.

7. Dává-li úřad přivolení ku živnostenské výrobě sodovky, má současně též pro příště s vyhledáváním odnášejícím se ku schválení podniku a příslušenství jeho na základě § 25 ř. živnost. přikročiti ku vyhledávání ve příčině vody, které má se užiti ku výrobě sodovky, a co do místnosti určené ku výrobě.

IV. Nařízením ze dne 13. října 1897 č. 233 ř. z., kterým zrušeno bylo min. nař. ze dne 1. března 1882 č. 29 ř. z. nařízeno bylo k zamezení nemocí hrozících z užívání tlakostrojů při živnostenském čepování piva ve výčepech a hostincích asi toto:

1. Každý hostinský, který užívá při svém podniku pivního tlakostroje vzduchového, má o tom učiniti oznámení úřadu živnostenskému.

2. Úřad živnostenský má, není-li současně úřadem obecním, s obecním představeným v čele zkoumati, zda dotyčný přístroj odpovídá předepsaným náležitostem, a ve smyslu nálezu rozhodnouti, lze-li tento přístroj k užívání připustiti. Je-li tu nějaká závada, neudělí se povolení, dokud závada odstraněna není.

3. Vzduchové tlakostroje dovolené při výčepu piva musí vyhovovati těmto požadavkům:

a) vzduchový tlakostroj dlužno umístiti tím způsobem, aby se k němu vždy mohl přiváděti čistý vzduch;

b) mezi vzduchovou pumpou a kotlem zavésti dlužno příhodný svod pro olej opatřený odtokem.

c) Aby se nedostalo pivo ze sudu do kotle vzduchového přičiniti jest na vhodném místě přiměřené zařízení (ventil, záklopka odrazová).

d) Pokud s rourami přichází pivo ve styk, musí býti z čistého cínu (nanejvýš s 1% olova) nebo ze skla, průměr rour, jimiž se pivo vede, musí činiti nejméně 5 mm.

e) Aby se mohl regulovati tlak vzduchu, dlužno poblíže kohoutku připevniti ukazovatele; tlak vzduchu obmeziti jest nejvýše na jednotku atmosféry.

f) Užiti kyseliny uhličité jako tlakového prostředku místo vzduchu lze jen se zvláštním dovolením úřadu živnostenského, které jest uděliti jen tehdy, je-li dána záruka toho, že používání a čistění kyseliny uhličité bude se díti způsobem odborným. I pro takové přístroje mají průchod ustanovení tatáž, jako pro vzduchové tlakostroje vyjímaje bod *a)* podle jich konstrukce.

g) Jednotlivé části pivních tlakostrojů a zvláště roury, jimiž se vede pivo, dlužno stále udržovati v největší čistotě. Čistění provádí se prohánění vodních par nebo horkou vodou, nebo 20procentním roztokem sody a vody, až tato úplně čistá vyteče.

4. Žene-li se pivo ke kohoutku pivními tlakostroji bez použití vzduchu nebo kyseliny uhličité a zabraňuje-li se těmito tlakostroji přístup vzduchu

ke pivu nalézajícímu se v tlakostroji, musí býti zřízeny z takovéhoto materiálu a býti takové konstrukce, aby nemožným bylo jakékoli znečistění, zvláště kovy zdraví nebezpečnými a vyloučena byla jakákoli nákaza piva jako potraviny z upotřebení přístroje. Přístroje tyto musí býti tak upraveny, aby dopouštěly vyčištění všech součástí přicházejících do styku s pivem. Vyčistění a vymytí aparátu má se provésti, když byl prve vyprázdněn všechen obsah piva, a odnášeti se musí i k rourám vedoucím ke kohoutku.

V. Nařízením ze dne 13. října 1897 č. 238 zakázány byly t. zv. »lepící obrázky« užívané ku hrám dětským a pokryté skelným prachem.

VI. Nař. ze dne 13. října 1897 č. 239 zapovídá konečně prodej a užívání »japonského« sternaninu (plodů skimmiových) k lékařským účelům a k potravinám jakéhokoli druhu (viz též čl. »Zdravotnictví).

Potvrzenky (Potvrzení příjmu).

I. Pojem.

Potvrzenky jsou listiny, jimiž se stvrzuje, že určité plnění bylo přijato. Má-li taková potvrzenka míti povahu listiny, zvláště listiny průvodní, musí býti opatřena všemi náležitostmi, jakých ku právní platnosti listin vůbec je třeba (viz čl. Listiny). Listiny, jimiž potvrzuje se příjem platu v penězích nazývají se kvitancemi (viz čl. Kvitance). Slovem »plniti« nelze rozuměti snad, že by tu výhradně bylo třeba oboustranného právního jednání súčastněných podmětů, nebo že by ten, kdo plní, skutečně k tomu byl zavázán; tu postačí, když příjemci druhá strana odevzdá nějakou věc z kteréhokoliv důvodu. Tak potvrzují se ku př. příjem i dodání úředních listin.

II. Právo poplatkové.

1. Potvrzenky poplatné.

a) Z listin, jimiž příjemce stvrzuje, že dlužník svému závazku dostál, dále z listin dokazujících, že někdo přijal ve své vlastnictví jiného v jeho jménu určitou věc cenitelnou, platí se poplatky dle ceny přijatého předmětu a dle stupnice II. Potvrdí-li se zaplacení již v listině sepsané o hlavním jednání, je potvrzení to poplatku prosto.

b) Potvrzení, že věc cenitelná na základě úmluvy v opatrování, k užívání anebo jako zástava byla přijata, podléhají poplatku 50 kr. za každý arch, pokud nepřipadá dle stupnice II. poplatek menší a je-li cena věci v listině udána. Potvrzenky o příjmu věcí, které mají menší cenu nežli 2 zl., jsou poplatku prosty (zák. ze dne 29. února 1864 č. 20 ř. z., § 15).

c) Potvrzenky příjmu věcí ze soudního deposita, pokud nepředepisuje stupnice II. poplatku menšího, podléhají poplatku 50 kr. za každý arch, při čemž rovněž užiti třeba § 15 zák. ze dne 29. února 1864 č. 20 ř. z.

d) Přijímací listy (Frachtkarten) povozníků neb dopravních ústavů, vyjímaje poštovní úřady, o přijetí zboží k dovozu bez rozdílu, je-li cena za dovoz v nich potvrzena čili nic; podléhají poplatku a sice:

aa) konnossementy poplatku 1 zl. za každý kus;

bb) ostatní poplatku 5 kr. za kus; tomuto poplatku podléhají též skladní listy držební (recepisy) veřejných skladišť (§ 3 min. nař. 28. března 1854, č. 70 ř. z.). Skladní list zástavní (warrant) nepodléhá poplatku, dokud od skladního listu držebního (recepis) není oddělen a indossován.

e) Přijímací listy železnic a podniků paroplavebních o dopravě osob (osobní lístky).